

MINISTERIE VAN LANDBOUW,
NATUURBEHEER EN VISSERIJ

11 oktober 1996

No. DN. 965400

Directie Natuurbeheer

AAN
Kamer 3404

DE MINISTER VAN LANDBOUW, NATUURBEHEER EN VISSERIJ

BESLUIT:

Artikel 1

1. Als speciale beschermingszone in de zin van artikel 4, eerste lid, van de richtlijn van de Raad van Europese Gemeenschappen van 2 april 1979, inzake het behoud van de vogelstand, 79/409/EEG (Pb. EG L 103) worden de volgende gebieden aangewezen:
  - a. het op bijlage A van deze beschikking op kaart aangegeven gebied, bekend onder de naam "Biesbosch";
  - b. het op bijlage B van deze beschikking op kaart aangegeven gebied, bekend onder de naam "Dwingelderveld";
  - c. het op bijlage C van deze beschikking op kaart aangegeven gebied, bekend onder de naam "Kil van Hurwenen en omstreken";
  - d. het op bijlage D van deze beschikking op kaart aangegeven gebied, bekend onder de naam "Nederlandse Zwingebied".
2. De aanwijzingen, bedoeld in het eerste lid, gaan vergezeld van een toelichtende nota, welke deel uitmaakt van deze beschikking.

Artikel 2

Deze beschikking treedt in werking met ingang van de tweede dag na de dagtekening van de Staatscourant waarin zij wordt geplaatst.

's-Gravenhage, 11 oktober 1996

DE MINISTER VAN LANDBOUW, NATUURBEHEER
EN VISSERIJ,
(w.g.) J.J. van Aartsen

Toelichting voor de Staatscourant

Artikel 4, eerste lid, van de richtlijn van de Raad van Europese Gemeenschappen van 2 april 1979, inzake het behoud van de vogelstand, 79/409/EEG (Pb. EG L 103), bepaalt dat voor de leefgebieden van de in bijlage I van de richtlijn vermelde vogelsoorten speciale beschermingsmaatregelen getroffen worden, opdat deze soorten daar waar zij nu voorkomen, kunnen voortbestaan en zich kunnen voortplanten.

- De Lid-Staten -

De Lid-Staten dienen met name de naar aantal en oppervlakte voor de instandhouding van deze soorten meest geschikte leefgebieden als speciale beschermingszone aan te wijzen, waarbij rekening wordt gehouden met de bescherming die deze soorten behoeven. Gelijksoortige maatregelen dienen de Lid-Staten ingevolge artikel 4, tweede lid, van de richtlijn te nemen ten aanzien van de niet in bijlage I genoemde en geregeld voorkomende trekvogels.

Een aanwijzing als speciale beschermingszone heeft een aantal in de desbetreffende richtlijn vastgelegde gevolgen. Wat betreft het nationale beleid kan daaraan worden toegevoegd dat het in 1994 bijgestelde beleid ten aanzien van de jacht in natuurgebieden onder meer van toepassing is op gebieden welke zijn aangewezen als speciale beschermingszone. Dit bijgestelde beleid houdt in dat in natuurgebieden geen jacht plaatsvindt op trekkende wildsoorten en dat jacht op standwildsoorten in beginsel slechts plaatsvindt indien bepaalde met name genoemde belangen daartoe nopen. In het geval van de onderhavige gebieden is dit beleid overigens ook nu al grotendeels van toepassing, vanwege de status van Nationaal Park of van beschermd natuurmonument en vanwege de beheerders.

Tot nog toe zijn in Nederland, sinds 1986, drieëntwintig gebieden aangewezen als speciale beschermingszone. In het Meerjarenprogramma Natuur en Landschap 1992-1996 wordt de aanwijzing van de bovengenoemde vier gebieden aangekondigd. Bij de onderhavige beschikking worden deze aangewezen. De in de beschikking genoemde kaarten en toelichtende nota's liggen ter inzage in de bibliotheek van het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, Bezuidenhoutseweg 73 te 's-Gravenhage.

Biesbosch

Het gebied "Biesbosch", bestaande uit de Dordtse, Sliedrechtse en Brabantse Biesbosch (inclusief een deel van de Noordwaard) ligt in de provincies Zuid-Holland en Noord-Brabant, in de gemeenten Dordrecht, Werkendam, Dussen, Made en Drimmelen en Hooge en Lage Zwaluwe. De oppervlakte beslaat ongeveer 8.850 ha, waarvan circa 6.700 ha in eigendom is van de Staat der Nederlanden.

De Biesbosch is van oorsprong een zoetwatergetijdegebied. Het landschap wordt gekenmerkt door rivieren, kreken, slikken, rietgorzen, bekade grienden en polders. Door de afsluiting van het Haringvliet in 1970 is het normale getij verdwenen en vervangen door een schijngetij. Hierdoor is de oppervlakte aan slikken afgenomen en treedt plaatselijk erosie op.

Ondanks de grote veranderingen die in het gebied zijn opgetreden, onderscheidt de Biesbosch zich in ornithologisch opzicht nog altijd als een uitermate belangrijk broedgebied van moeras- en watervogels. Hoewel het wegvallen van het getij de Biesbosch voor een aantal soorten minder aantrekkelijk heeft gemaakt, is het gebied nog altijd van internationaal belang als pleisterplaats en overwinteringsgebied voor tal van watervogels en roofvogels. De Brabantse Biesbosch is met name van belang als pleister-, foerageer-, en slaapplek voor vele duizenden eenden en ganzen. De Dordtse Biesbosch kenmerkt zich door grote rust. Daardoor is het een belangrijk ruigebied en pleisterplaats. Ook de Sliedrechtse Biesbosch is van belang als pleisterplaats.

Soorten van belang uit oogpunt van de EG-Vogelrichtlijn zijn: Roerdomp, Porseleinhoen, IJsvogel, Blauwborst, Purperreiger, Kwartelkoning, Visdief, Zwarte stern, Lepelaar, Brandgans, Aalscholver, Kleine zwaan, Wilde zwaan, Visarend, Bruine en Blauwe kiekendief, Smelleken, Slechtvalk, Kluut, Goudplevier, Kempphaan, Bosruiter, Velduil, Zwarte wouw, Rode wouw en Zeearend.

Bestuur en beheer van de Biesbosch zijn gericht op bescherming en behoud van de natuurwaarden, waaronder de vogelkundige waarden, van het gebied.

Dit komt onder meer tot uiting in de status als "kerngebied" in het Natuurbeleidsplan (1990) en in het Structuur-schema Groene Ruimte (1993/1995), de instelling als Nationaal Park in 1994, de aanmelding, in 1980, van een deel van de Brabantse Biesbosch als "wetland" als bedoeld in de te Ramsar tot stand gekomen "Overeenkomst inzake watergebieden van internationale betekenis", de aanwijzing als reservaatgebied in het kader van de Relatienota en de aanwijzing als natuurontwikkelingsgebied van een deel van het gebied, de planologische aanduidingen in streek- en bestemmingsplannen en in het gevoerde beheer. Naast de natuurfunctie vervult de Biesbosch een functie voor o.a. de openluchtrecreatie, de waterhuishouding, de scheepvaart, de landbouw, de visserij en bepaalde vormen van defensie. De huidige spaarbekkens zijn buiten de begrenzing van de speciale beschermingszone gelaten.

Dwingelderveld

Het Nationaal Park "Dwingelderveld" ligt in de provincie Drenthe, in de gemeenten Dwingelloo, Beilen en Ruinen. De oppervlakte bedraagt ongeveer 3.690 ha, waarvan de helft in eigendom is van de Staat der Nederlanden en een derde in eigendom is van de Vereniging Natuurmonumenten.

Het gebied ligt in een karakteristiek Drents esdorpenlandschap. De voormalige stuifzanden en delen van het oorspronkelijke heide-areaal zijn echter in de vorige en, met name, deze eeuw grotendeels bebost, voornamelijk met naaldhout, terwijl andere delen van het heide-areaal zijn omgezet in landbouwgrond.

De voorkomende levensgemeenschappen zijn onder meer die van droge en natte heide, jeneverbesstruwelen, voedselarme heideplassen, hoogvenen, droge naaldbossen, droge gemengde bossen en schrale graslanden.

Door de grote variatie aan terreintypen heeft het Dwingelderveld een zeer rijke broedvogelbevolking. Ook is het gebied van belang als foerageer- en rustgebied voor vele soorten trek- en wintervogels. Soorten van belang uit oogpunt van de EG-Vogelrichtlijn zijn: Boomleeuwerik, Grauwe klauwier, Porseleinhoen, Wespendif, Zwarte specht, Boomleeuwerik, Goudplevier, Blauwe en Bruine kiekendief, Bosruiter, Zwarte stern, Kleine zwaan, Wilde zwaan, Brandgans, Rode wouw, Visarend, Slechtvalk, Smelleken, Kraanvogel en Velduil.

Bestuur en beheer zijn gericht op de instandhouding en ontwikkeling van de natuurwaarden, waaronder de vogelkundige waarden, van het gebied. Dit komt onder meer tot uiting in de status als "kerngebied" in het Natuurbeleidsplan (1990) en in het Structuur-schema Groene Ruimte (1993/1995), de instelling als Nationaal Park in 1991, de aanwijzing als reservaatgebied in het kader van de Relatienota van de in het Dwingelderveld gelegen landbouwgronden, de planologische aanduidingen in streek- en bestemmingsplannen en in het gevoerde beheer.

Naast de natuurfunctie vervult het Dwingelderveld een functie voor o.a. de recreatie, de landbouw en de bosbouw.

Kil van Hurwenen

De "Kil van Hurwenen en omgeving" ligt in de provincie Gelderland in de gemeenten Zaltbommel, Rossem en Neerijnen. De totale oppervlakte bedraagt circa 1.005 ha. Het gebied omvat drie uiterwaarden die ter weerszijden van de Waal zijn gelegen: de Hurwenensche Uiterwaard, de Rijswaard en de Heesseltsche Uiterwaarden, en is deels in beheer bij Staatsbosbeheer en de stichting Het Gelders Landschap.

De uiterwaarden bestaan uit oude strangen, ontgrondingsplassen, moerassen, wilgevoelbossen, grienden en vochtige graslanden met hagen en struwelen. Het gebied vormt een representatief onderdeel van het Nederlandse rivierenlandschap, dat gekenmerkt wordt door rivierdynamiek, een grote openheid en plaatselijke hoogteverschillen.

Het gebied vormt één van de belangrijkste rust- en foerageergebieden voor watervogels en steltlopers en één van de belangrijkste broedgebieden voor moeras- en weidevogels in het rivierengebied. Soorten van belang uit oogpunt van de EG-Vogelrichtlijn zijn: Aalscholver, Kleine zwaan, Visarend, Roerdomp, Bruine kiekendief, Porseleinhoen, Visdief, Zwarte stern, Kwartelkoning en Blauwborst.

Bestuur en beheer zijn gericht op de instandhouding en ontwikkeling van de natuurwaarden, waaronder de vogelkundige waarden. Dit komt onder meer tot uiting in de status als "kerngebied" in het Natuurbeleidsplan (1990) en in het Structuurschema Groene Ruimte (1993/1995), de aanwijzing van delen van het gebied als reservaatgebied in het kader van de Relatienota of als staatsnatuurmonument in het kader van de Natuurbeschermingswet, de planologische aanduidingen in streek- en bestemmingsplannen en in het gevoerde beheer.

Naast de natuurfunctie vervult de Kil van Hurwenen een functie voor o.a. de waterstaat, het verkeer en vervoer, de landbouw, de recreatie en de kleiwinning.

Het Nederlandse Zwingebied

Het "Nederlandse Zwingebied" is gelegen in de provincie Zeeland in de gemeenten Sluis-Aardenburg en Oostburg. Het gebied omvat naast het Nederlandse deel van Het Zwin een deel van de aangrenzende dijken, kustduinen en Noordzeestrand alsmede een aantal aangrenzende poldergebieden. Het gebied heeft een oppervlakte van circa 128 ha en is grotendeels in eigendom van de Staat en in beheer bij de stichting Het Zeeuwse Landschap en, deels, Staatsbosbeheer.

Het Zwin bestaat uit een grensoverschrijdend slufteergebied, waarvan het grootste deel op Belgisch grondgebied is gelegen. Het is een restant van een voormalige zeearm, waarin zich schorren hebben gevormd. Het wordt aan de zeezijde begrensd door strand en jonge duinen en aan de landzijde door met struweel begroeide duinen, overgaand in een zeedijk. Via een getijdedeul staat het gebied in open verbinding met de Noordzee.

Het (grotere) Belgische deel van Het Zwin, met de aangrenzende polders, is reeds eerder aangewezen als speciale beschermingszone in het kader van de EG-Vogelrichtlijn.

Het Nederlandse Zwingebied is als broedgebied van belang voor tal van kustvogels en tevens als pleister-, foerageer- en slaapplek voor trek- en wintervogels. Soorten van belang uit oogpunt van de EG-Vogelrichtlijn zijn: Zwartkopmeeuw, Blauwborst, Goudplevier, Kempphaan, Kluut, Grote stern, Noordse stern, Visdief, Dwergstern, Lepelaar, Aalscholver, Kleine zilverreiger, Blauwe- en Bruine kiekendief, Smelleken, Slechtvalk, Velduil en Brandgans.

Bestuur en beheer zijn gericht op de instandhouding en ontwikkeling van de natuurwaarden, waaronder de vogelkundige waarden, van het gebied. Dit komt onder meer tot uiting in de status als "kerngebied" en "natuurontwikkelingsgebied" in het Natuurbeleidsplan (1990) en in het Structuurschema Groene Ruimte (1993/1995), de aanwijzing als beschermd natuurmonument in het kader van de Natuurbeschermingswet van de Kievittepolder, de aanwijzing als reservaatgebied in het kader van de Relatienota van delen van de Oudelandsche polder en de Willem-Leopold Polder, de planologische aanduidingen in streek- en bestemmingsplannen en in het gevoerde beheer.

DE MINISTER VAN LANDBOUW, NATUURBEHEER
EN VISSERIJ,
(w.g.) J.J. van Aartsen

TOELICHTING BIJ DE AANWIJZING VAN HET "NEDERLANDSE ZWINGEBIED" ALS SPECIALE BESCHERMINGSZONE IN HET KADER VAN DE EG -VOGELRICHTLIJN

1. Inleiding

Het "Nederlandse Zwingebied" is gelegen in de provincie Zeeland op de grens met België en maakt deel uit van de gemeenten Sluis-Aardenburg en Oostburg. Het gebied omvat naast het Nederlandse deel van Het Zwin een deel van de aangrenzende dijken, kustduinen en Noordzeestrand alsmede een aantal aangrenzende poldergebieden, te weten de Kievittepolder, de Zwinweide en een deel van de Oudelandsche Polder.

Het totale gebied heeft een oppervlakte van circa 128 ha en is grotendeels in eigendom van de Staat. Het Zwin, de Zwinweide en een deel van de Kievittepolder zijn in beheer bij - en in de laatste twee gevallen ook in eigendom van - de stichting Het Zeeuwse Landschap. De Oudelandsche Polder is deels in eigendom en beheer bij het Staatsbosbeheer.

Het Zwin bestaat uit een grensoverschrijdend sluftegebied, waarvan het grootste deel op Belgisch grondgebied is gelegen. Het gebied is een restant van een voormalige, thans verzande en deels ingepolderde open zeearm naar Brugge. Het restant van deze zeearm, waarin zich schorren hebben gevormd, wordt aan de zeezijde begrensd door strand en jonge duinen en aan de landzijde door met struweel begroeide duinen, overgaand in een in 1872 aangelegde zeedijk. Via de kunstmatig opgehouden getijdegeul staat het gebied in open verbinding met de Noordzee. De aangrenzende poldergebieden die in de begrenzing zijn opgenomen bestaan uit reliëfrijke vochtige graslanden, gekenmerkt door zout-zoet gradiënten. De bodem varieert van zandig (Zwinweide) tot kleiig (Oudelandsche Polder). De Kievittepolder heeft het karakter van een zandige inlaag en is deels met struweel begroeid.

Het Nederlandse Zwingebied vormt het leefgebied van tal van de in artikel 4, eerste lid, van de EG-Vogelrichtlijn genoemde soorten.

Het (grotere) Belgische deel van Het Zwin, met de aangrenzende polders, is in 1988 reeds aangewezen als speciale beschermingszone in het kader van de EG-Vogelrichtlijn, en is in 1984 aangemeld als "wetland".

In deze toelichting zal vervolgens worden ingegaan op de vogelkundige waarden van het Nederlandse Zwingebied, de begrenzing van het als speciale beschermingszone aangewezen gebied, het bestuur en beheer en de gevolgen van de aanwijzing als speciale beschermingszone.

2. Vogelkundige waarden

Het Nederlandse Zwingebied is als broedgebied vooral van belang voor tal van kustvogels. Zeldzame en/of karakteristieke soorten zijn onder andere: Bergeend, Tureluur, Kluut, Zwartkopmeeuw, Graspieper, Veldleeuwerik, Tapuit en Blauwborst. In het Nederlandse Zwingebied is een forse kolonie Kokmeeuwen aanwezig.

Het gebied is tevens van belang als pleister-, foerageer- en slaapplek voor trek- en wintervogels. Getalsmatig belangrijke soorten zijn onder andere: Kolgans, Smient, Wulp, Regenwulp, Goudplevier, Kemphaan en Kluut. Het merendeel van deze vogels verblijft in grotere aantallen in het Belgische deel van het gebied.

Soorten die in kleinere aantallen in het Nederlandse Zwingebied voorkomen betreffen met name sterns - zoals Grote stern, Noordse stern, Visdief en Dwergstern - en steltlopers, waaronder verschillende soorten ruiters, plevieren en strandlopers. In Het Zwin, met inbegrip van het Nederlandse Zwingebied, pleisteren regelmatig enkele duizenden steltlopers. Ook komen er in de trektijd regelmatig Lepelaars in het Nederlandse Zwingebied voor.

Ook voor meeuwen heeft Het Zwin, inclusief het Nederlandse Zwingebied, een belangrijke functie, onder meer als slaappleaats voor meer dan 10.000 Kokmeeuwen, duizenden Zilver- en Stormmeeuwen en honderden Grote mantelmeeuwen. Daarnaast komen soorten voor als Aalscholver, Kleine zilverreiger, roofvogels als Blauwe- en Bruine kiekendief, Smelleken en Slechtvalk, uilen als Velduil en Ransuil en zangvogels als Strandleeuwerik, Frater, Sneeuwgorst en Grauwe gorst.

De Kievittepolder is met name van belang als broedgebied voor soorten die typerend zijn voor duinstruwelen, waaronder Roodborsttapuit, Nachtegaal, Grasmus, Sprinkhaanrietzanger en Heggemus. Voorts broeden in dit gebied soorten als Wielewaal, Grote lijster, Grote bonte specht en Ransuil. Ook is het gebied van betekenis als foerageergebied van een groot aantal vogelsoorten.

De Oudelandsche Polder en de Zwinweide zijn met name van belang als broedgebied voor weidevogels en de Patrijs. De Zwinweide is bovendien het gehele jaar door als foerageergebied in trek bij de Grauwe gans en gedurende de winterperiode ook bij de Kolgans en, incidenteel, Brandgans.

De soorten van belang uit oogpunt van artikel 4, eerste lid, van de EG-Vogelrichtlijn, die vermeld staan in bijlage I van deze richtlijn (versie 1991), zijn onderstreept aangegeven.

3. Begrenzing

De begrenzing van het als speciale beschermingszone aangewezen gebied volgt in grove lijnen die van het natuurreservaat Het Zwin, de Zwinweide, een deel van de Oudelandse Polder, het beschermd natuurmonument Kievittepolder, alsmede de aangrenzende relatienotagebieden. De begrenzing is zo gekozen dat in landschappelijk en ecologisch opzicht een samenhangend geheel wordt gevormd.

In het westen vormt de rijksgrens de begrenzing. In het noorden vormt de 5 m min NAP-lijn van de Noordzee de grens. In het oosten is bij de begrenzing van de Kievittepolder rekening gehouden met de bestaande bebouwing aan het Uitwateringskanaal. De zuidelijke begrenzing van de Kievittepolder wordt gevormd door de Noorddijk. Vervolgens volgt de grens de contouren van het relatienotagebied van de Oudelandsche Polder om tenslotte in zuidelijke richting af te buigen, waarbij als grens de verharde weg is aangehouden. De grens loopt om het restaurant "De Witte Koksmuts" heen. Bij camping "De Wildhof" buigt de grens naar het westen naar de rijksgrens.

Voor de precieze begrenzing van het "Nederlandse Zwingebied" wordt verwezen naar de kaart behorende bij de aanwijzing als speciale beschermingszone.

4. Bestuur en beheer

Bestuur en beheer zijn gericht op de instandhouding en ontwikkeling van de natuurwaarden, waaronder de vogelkundige waarden, van het gebied. Dit kan aan de hand van onderstaande punten worden geïllustreerd.

- Het Nederlandse Zwingebied maakt deel uit van de ecologische hoofdstructuur van Nederland, zoals aangegeven in het Natuurbeleidsplan (1990), waarbij het gebied is aangeduid als kerngebied en als natuurontwikkelingsgebied. Het beleid ten aanzien van kerngebieden is gericht op het veiligstellen en vergroten van de bestaande natuurwaarden; het beleid ten aanzien van natuurontwikkelingsgebieden op het tot (verdere) ontwikkeling brengen van natuurwaarden van (inter)nationale betekenis.
- In het Structuurschema Groene Ruimte (1993/1995), is deze ecologische hoofdstructuur eveneens aangegeven.
- In de Zeeuwse Uitwerking Natuurbeleidsplan (1991) heeft Gedeputeerde Staten van Zeeland voorgesteld het grootste deel van de Willem Leopoldpolder (een kleine 50 ha) om te vormen tot een natuurgebied middels relatienota-reservaat en een natuurontwikkelingsproject. Dit gebied grenst aan de zuid-oost kant van het "Nederlandse Zwingebied".
- In de streekplanuitwerking Kust West Zeeuwsch-Vlaanderen (1991) is aan de Internationale Dijk en de aangrenzende duinen de functie "Zeewering" toegekend. De rest van het gebied is aangeduid als "Natuur" met in het voor publiek opengestelde deel de medefunctie "Dagrecreatie".
- In de relevante bestemmingsplannen van de gemeenten Sluis (thans Sluis-Aardenburg) en Oostburg heeft het onderhavige gebied deels de bestemming "Natuurgebied" en deels de bestemming "Waterstaatswerken". De bestemming Waterstaatswerken is destijds ruim genomen, met het oog op de te realiseren duinverzwaring. Deze is inmiddels uitgevoerd. Ten aanzien van Het Zwin is een groot aantal voorschriften van kracht.
- De Kievittepolder is bij beschikking van 6 januari 1975 aangewezen als beschermd natuurmonument, in de zin van de Natuurbeschermingswet.
- Ten einde een aangepast agrarisch beheer ten aanzien van de aanwezige natuurwaarden mogelijk te maken zijn delen van de Oudelandsche Polder en de Willem-Leopold Polder aangewezen als reservaatgebied in het kader van de Relatienota.
- Voor de verschillende deelgebieden zijn aparte beheersplannen opgesteld, die het behoud en waar mogelijk het vergroten van de landschappelijke, natuurwetenschappelijke en aardwetenschappelijke waarden van het gebied tot doel hebben. De beheersplannen voorzien onder meer in een recreatieve zoning en maatregelen gericht op de ontwikkeling van potentiële natuurwaarden. Op verzoek van de beheerder van het Belgische deel van Het Zwin wordt de getijdegeul kunstmatig open gehouden.

5. Andere gebruiksfuncties in het gebied

Naast de natuurfunctie vervult het gebied nog een functie voor de recreatie, de landbouw en de zeewering.

Een deel van Het Zwin is opengesteld voor publiek. De Zwingeu en de zandstranden zijn vooral in trek bij badgasten. Op het Noordzeestrand, buiten het door Het Zeeuwse Landschap beheerde gebied, wordt jaarlijks ook een strandtent geplaatst. In het afgesloten gedeelte worden in de zomermaanden excursies gehouden.

De Kievittepolder is slechts toegankelijk op de aanwezige fiets- en wandelpaden en duinovergangen. De overige terreinen zijn niet voor publiek toegankelijk.

De poldergebieden bestaan voornamelijk uit grasland. In de natuurterreinen vindt begrazing met vee uitsluitend plaats als beheersmaatregel; daarbuiten vindt normale agrarische bedrijfsvoering plaats. In het kader van de Relatienota zal worden getracht middels het aangaan van beheersovereenkomsten het agrarisch gebruik te extensiveren en mede te richten op de aanwezige natuurwaarden.

Het jachtrecht in Het Zwin is verhuurd aan de stichting Het Zeeuwse Landschap. Deze heeft ter voorkoming van met name schade aan de zeewering de jacht op konijnen uitbested. In de Kievittepolder wordt eveneens in geval van dreigende schade aan de zeewering op konijnen gejaagd.

De duinen van Het Zwin en de Kievittepolder en de Internationale Dijk vervullen een belangrijke functie als zeewering. Met het oog op deze functie is de duinenrij in 1991 verzwaaard.

6. Gevolgen van de aanwijzing als speciale beschermingszone

De richtlijn van de Europese Gemeenschappen van 2 april 1979 inzake het behoud van de vogelstand, nr. 79/409/EEG, Pb. EG., no. L103, bepaalt terzake de speciale beschermingszones het volgende:

- Artikel 3, lid 2, sub a, verplicht de overheid tot het instellen van zones voor de bescherming, de instandhouding en het herstel van biotopen en leefgebieden van alle natuurlijke in het wild levende vogelsoorten op het Europees grondgebied van de lidstaten.
- Artikel 4 geeft een nadere uitwerking van de in artikel 3, lid 2, sub a, genoemde verplichting tot het instellen van de beschermingszones, waarbij met name prioriteit wordt gegeven aan de in Bijlage I van de EG-Vogelrichtlijn genoemde soorten (artikel 4, lid 1) en de migrerende soorten (artikel 4, lid 2).
- Artikel 4, lid 3, verplicht de overheid tot het toezenden aan de Commissie van de Europese Gemeenschappen van alle nuttige gegevens, zodat zij de geëigende initiatieven kan nemen voor de coördinatie die nodig is om te bereiken dat de zones bedoeld in lid 1 enerzijds, en in lid 2 anderzijds, een samenhangend geheel vormen dat voldoet aan de eisen inzake bescherming van de soorten in de geografische zee- en landzone waar deze richtlijn van toepassing is.
- Artikel 4, lid 4, verplicht de overheid tot het nemen van passende maatregelen om vervuiling en verslechtering van de woongebieden in de in de leden 1 en 2 bedoelde beschermingszones te voorkomen, alsmede om te voorkomen dat de vogels aldaar worden gestoord, voor zover deze vervuiling, verslechtering en verstoring, gelet op de doelstellingen van dit artikel, van wezenlijke invloed zijn.
- Artikel 12, lid 1, verplicht de overheid om de drie jaar, te rekenen vanaf het verstrijken van de in artikel 18, lid 1, bedoelde termijn bij de Commissie een rapport in te dienen over de toepassing van de nationale maatregelen die krachtens de richtlijn zijn getroffen.

Terzake van de speciale beschermingszones is ook de richtlijn van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna (Pb. EG L 206) van belang. Artikel 7 van de Habitatrichtlijn bepaalt namelijk dat de verplichtingen, voortvloeiende uit de artikelen 6, tweede, derde en vierde lid van de Habitatrichtlijn in de plaats treden van de verplichtingen die voortvloeien uit artikel 4, lid 4, van de EG-Vogelrichtlijn. De Habitatrichtlijn bevat terzake van de speciale beschermingszones de volgende verplichtingen:

- Artikel 6, lid 2, verplicht de overheid tot het treffen van passende maatregelen om ervoor te zorgen dat de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in de speciale beschermingszones niet verslechtert en er geen storende factoren optreden voor de soorten waarvoor de zones zijn aangewezen voor zover deze factoren, gelet op de doelstellingen van de richtlijn, een significant effect zouden hebben.
- Artikel 6, lid 3, schrijft voor dat voor elk plan of project, dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van het gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor zo'n gebied, een passende beoordeling moet worden gemaakt van de gevolgen voor het gebied. De bevoegde instanties mogen slechts toestemming geven voor het bedoelde plan of project, nadat zij de zekerheid hebben verkregen

dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet zullen worden aangetast en nadat zij in voorkomend geval inspraakmogelijkheden hebben geboden.

- Artikel 6, lid 4, bepaalt dat een plan of project, ondanks negatieve conclusies van de beoordeling van de gevolgen voor het gebied en bij ontstentenis van alternatieve oplossingen, slechts gerealiseerd mag worden om dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard. Wel dient de overheid in dat geval alle nodige compenserende maatregelen te nemen om te waarborgen dat de algehele samenhang van het Europees ecologisch netwerk, Natura 2000 genaamd, in stand blijft. Wanneer het betrokken gebied een gebied met een zogenaamd prioritair type natuurlijke habitat en/of een prioritaire soort is, kunnen alleen argumenten die verband houden met de menselijke gezondheid, de openbare veiligheid of met voor het milieu wezenlijk gunstige effecten worden aangevoerd, dan wel - na advies van de Europese Commissie - andere dwingende redenen van groot openbaar belang.

Wat betreft het nationale beleid kan o.a. worden vermeld dat het in 1994 bijgestelde beleid ten aanzien van de jacht in natuurgebieden onder meer van toepassing is op gebieden welke zijn aangewezen als speciale beschermingszone in het kader van de EG-Vogelrichtlijn (het geldt daarnaast ook voor o.a. beschermde natuurmonumenten). Dit bijgestelde beleid houdt in dat in natuurgebieden geen jacht plaatsvindt op trekkende wildsoorten en dat jacht op standwildsoorten in beginsel slechts plaatsvindt indien bepaalde met name genoemde belangen daartoe nopen. Getracht wordt deze beleidslijn zo spoedig mogelijk te effectueren. In het geval van het "Nederlandse Zwingebied" is dit beleid overigens ook zonder de onderhavige aanwijzing al grotendeels van toepassing, vanwege de beheerder en/of, voor de Kievittepolder, vanwege de status van beschermd natuurmonument in de zin van de Natuurbeschermingswet.

